

NOVAC I BANKARSTVO

DOC DR MILENA ŽIŽIĆ

POJAM I ZNAČAJ FINANSIJSKIH INOVACIJA

- Savremena kretanja informacionih tehnologija donose inovacije u svim sverama savremenog društva pa samim tim i bankarstva.
- Finansijske inovacije omogućavaju i bankama i njihovim komitentima koncipiranje strategija kojim se optimiziraju zahtjevi za profitabilnošću i likvidnošću.
- Tradicionalni monetarni i bankarski sistem se prije svega zasniva na konceptu nekamatonosnih rezervi banaka sa transakcionim depozitima , kao osnovom za obračun obaveznih rezervi i konceptu strogog razgraničenja između komercijalnih banaka.

- Pojačan intezitet tržišnih odnosa u finansijskom sektoru uslovio je promjenu finansijskih inovacija, koje su u postojećim regulativnim uslovima omogućile ekspanziju raznih tipova nebankarskih finansijskih institucija.
- Elektronski novac nije ništa drugo do specifična monetarna informacija koja se putem elektronskih impulsa momentalno, u relativno kratkom vremenu, prenosi između transaktora koji neposredno učestvuju u procesu plaćanja.
- Elektronsko bankarstvo se sastoji iz četiri podsistema:
 1. Bankomati (ATM);
 2. Elektronski transfer sredstava na mjestu prodaje (EFP/POS);
 3. Domaće (kućno) e- bankarstvo;
 4. Automatske klirinške kuće.

Postoji mnoštvo rizika poslovanja u svim sferama, posebno u oblasti bankarstva , najprisutniji su u vidu:

1. Kreditnog rizika, koji predstavlja osnovni rizik da kreditni dužnik ne izvrši preuzetu kreditnu obavezu;
2. Cjenovnog rizika, gdje se rizik eksponira kao osnovan rizik od mogućnosti da će se tržišna vrijednost HoV smanjiti zbog promjene kamatne stope ili deviznog kursa;
3. Tržišnog rizika likvidnosti, koji predstavlja rizik povezan sa opasnošću da finansijski instrument , u relativno kratkom roku, ne može biti prodat po punoj tržišnoj vrijednosti.
4. Obračunskog rizika ;
5. Rizika zemlje.

Uobičajna podjela oblika transakcija kojima se vrši redistribucija rizika proisteklog iz nestabilnosti kamatnih stopa i deviznih kurseva:

1. Terminalske transakcije;
 2. Opcije;
 3. Svopovi;
 4. Fjučersi.
-

Terminalske transakcije i aranžmani za zaštitu rizika po osnovu moguće promjene kamatnih stopa.

Garantovanje aktivnih i pasivnih kamatnih stopa.

Zajednička karakteristika je da se kod ovih transakcija glavnica ne transferiše , već se samo razlika između aktuelne i ugovorene stope kalkuliše.

- Opcije predstavljaju samo ugovoreno pravo ne i obavezu da se kupi ili proda unaprijed determinisani iznos određenog fin.instrumenta.
- Monetarni efekti finansijskih inovacija

- Uvođenjem fleksibilnih kamatnih stopa, koje vezuju ranije zaključene kreditne aranžmane za tekuće tržišne kamatne stope, bitno se transformiše transmisioni mehanizam monetarne politike upravo preko kamatnih stopa kao najobjektivnijih pokazatelja realnih odnosa u finansijskom sistemu.
- Primjena fin.inovacija ima za posljedicu jačanje značaja tržišta HoV, kroz sekjuritizaciju, čime se neposredno jačaju direktni kreditni odnosi između kreditora i debitora.

BANKE KAO UČESNICI NA TRŽIŠTU NOVCA

- Institucionalizovano tržište novca je obično „zatvoreno” tržište, ograničeno na nekoliko najznačajnijih učesnika čija su prava i obaveze normativno utvrđene.
- Glavni učesnici na takvom tržištu novca su:
- Centralna banka i poslovne banke, kao osnovni učesnici i subjekti trgovine novcem, zatim specijalizovane posredničke fin.organizacije ovlašćene za takve poslove.

ZNAČAJNE ODLUKE CENTRALNE BANKE:

- Odluke o visini eskontne stope, čime se djeluje na cijenu upotrebe novca, odnosno, kamatnu stopu;
- Odluke o povećanju ili smanjenju novčanog kontigenta;
- Odluke o visini stope obavezne rezerve;
- Odluke o kupovini ili prodaji državnih obveznica i blagajničkih zapisa.

MEĐUBANKARSKA KUPOPRADAJA NOVCA

- Kratkoročne HoV gdje spadaju:
- Državne obveznice;
- Obveznice CB;
- Blagajnički zapisi,
- Državni blagajnički zapisi,
- Depozitarni certifikati;
- Bankarski akcepti;
- Komercijalni bonovi.

TRŽIŠTE KAPITALA

- Tržište kapitala je fin.tržište koje omogućava transakcije dugoročnim novčanim sredstvima (kapitalom) i dugoročnim HoV.
- Primarno tržište kapitala –nudi se i traži kapital na dugoročnoj osnovi
- Tržište na kome se trguje već emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti - sekundarno tržište.

PITANJA?

- Hvala na pažnji!